

Samtidig vil der da blive fremstafte Oplysninger om Art og Antal af Arbejdsmaskinerne. Paa det almindelige Skema af fremstafte Spørgsmaal herom, vil næppe være rigtigt. Thi uden nærmere Definition vilde man kun faa ufuldstændige og forvirrede Besvarelser, og at opregne ved Navn alle de Arbejdsmaskiner, der kunne forekomme i de forskellige Virksomheder, vil være uoverkommeligt, og i visse Henseender hidføre Oplysninger uden tilstrækkelig Interesse. Naar imidlertid Fabriktilsynet ordner og stiller Spørgsmaalene, vil man for alle de Virksomheder, hvortil dette har Afgang, faa ensartede og betydningsfulde Oplysninger, og det, der skal indvindes ved en Tælling af Arbejdsmaskiner, vil i det væsentlige blive naaet.

Denne Bistand fra Fabriktilsynet er af stor Betydning for Tællingens heldige Gennemførelse. Thi da man ikke som i Tyskland har "Tællere", der instruere Folk om Skemaets Udfyldelse — en Forholdsregel, der vil være meget kostbar at faa sat i Scene herhjemme — er det naturligvis overordentlig væsentligt, at man i hvert Fald for de større og mere udviklede Virksomheders Vedkommende faar en Revision af Materialet foretaget af sagkyndige, der ere i Stand til at skaffe sig Oplysning paa selve Stedet, og endvidere kunne supplere Materialet ved saa vigtige Bidrag som Oplysning om Produktionens Størrelse og Arbejdsmaskinerne. Da imidlertid Fabriktilsynet vel i visse Industrigræne har om trent samtlige Virksomheder under Tilsyn, men i andre mangler enkelte store Virksomheder eller Virksomhedsarter, fordi disse ikke bruge mekanisk Bevægelse eller bestæf-tige Børn og unge Mennesker, vil Fabriktilsynets Medhjælp naturlig maatte udvides til i det hele at omfatte fabrikmæssig drevne Virksomheder, altsaa Virksomheder med et stort Antal Arbejdere eller Arbejdsmaskiner, der ere af lignende Art som de, der alt findes under Tilsynet, selv om disse Virksomheder ikke lovmæssig falde ind under Fabrikinspektørernes Tilsyn. — Nogen nærmere Bestemmelse heraf vil næppe være paa sin Plads. Thi bedst vilde det jo have været, om man kunde have sat de her omhandlede Spørgsmaal ind paa Skemaet og faaet Svar fra alle. Det er kun nødvendigt, man nøjes med at spørge der, hvor Henvendelse kan ske personlig, og det vil derfor ogsaa være rettest at muliggøre en saa vid Udstrækning som muligt af denne Henvendelse. Det maa tilføjes, at uafhængig af, hvor hyppig en almindelig Industritælling vil

være at foretage, vilde det formentlig være heldigt, om de Oplysninger, der nu ved nærværende Tælling komme til at foreligge med Fabriktilsynets Bistand, tilvejebringes for de samme og lignende Virksomheder mindst hvert 3die Aar. Et nærmere Forslag herom bør dog formentlig opstilles, indtil Udsaldet af nærværende Tælling foreligger.

Forudsætningen for, at hele den nærværende Tælling kan iværksættes, er imidlertid den, at Lovgivningsmagten paalægger Borgerne at besvare Forspørgslerne. I og for sig ere de Oplysninger, der kræves, ikke flere eller vanskeligere at afgive end de, man hyppig har faaet underhaanden fra mange næringsdrivende. Men nogen Sikkerhed for, at samtlige næringsdrivende ville udfylde Skemaet, i hvert Fald i sin Helhed, haves jo ikke, og det vil derfor utvivlsomt være nødvendigt, at Lovgivningsmagten giver udtrykkeligt Paalæg derom, saaledes som det ogsaa er sset ved Udlandets større Tællinger.

I Henhold hertil er det, man har fremstaf foranstaaende Lovforslag, til hvis enkelte Paragraffer der endnu skal gøres følgende Bemærkninger:

Til § 1.

Tællingen forudsættes afholdt i 1897 og, saavidt muligt, i 2den Halvdel af Maj Maaned, paa hvilken Tid Haandværket og Industrien med saa Undtagelser er i fuld Virksomhed over hele Landet. Der vil blive fastsat en bestemt Dag for Tællingen, men dog saaledes, at der gives nogle Dages Frist inden Skemaets Afhentning eller Tilbagefendelse. De af Fabriktilsynet overtagne Oplysninger ville blive aftrævede efterhaanden i Løbet af de nærmeste Maaneder efter Tællingen.

Til § 2.

De Personer, til hvilke Tællingen henvender sig, ere altsaa egentlige Haandværkere og industridrivende, deriblandt ogsaa Landhaandværkere samt Indehavere af Konfektionsforretninger o. l., der samtidig drive Handel og Industri, tillige tilsvarende Selstaber og Korporationer samt endelig Stats- og Kommunalvirksomheder. Med Hensyn til disse sidste maa ogsaa henregnes under Tællingen Virksomheder af industriel Art, selv om disse ikke ere beregnede paa Afkastelse af Indtægt (s. Eks. det kommunale Vandværk).